

[Forsiden](#)

Mange stikkrenner små gjør en stor å

 Av [Rune René Kristiansen](#)

 Publisert 3. mai 2024, kl. 06.30

[53 liker, 7 kommentarer](#)

Stikkrenner, det er ingen viktig del av vegen, sier du? Det finnes faktisk 570.000 av dem i NVDB. De er avgjørende for å forebygge flom- og skredskader.



De 570.000 stikkrennene i Nasjonal vegdatabank er viktige for å forebygge flom. Dette vil bare bli viktigere i framtida, da det ventes oftere og kraftigere ekstremvær i Norge. På bildet har ekstremværet "Hans" ført til oversvømmelse over E6 i Sør-Fron. Foto: Asbjørn Stensrud

[Nasjonal vegdatabank](#) (NVDB) inneholder nærmere 27 millioner objekter, og hver dag henter og analyserer Statens vegvesen og våre samarbeidspartnere ut store mengder data.

Ukentlig skjer det hele 94.000 spørringer bare etter stikkrenner!

Stikkrenne

- En stikkrenne er et rør som leder vann på tvers av vegen, med en diameter på opptil 2,5 meter.
- Stikkrenner være laget av betong, metall, plast eller mur og er viktige for å lede vann og unngå problemer som telehiv, flom og skader på vegen.
- Det er 570 000 stikkrenner registrert i Nasjonal vegdatabank. Litt over halvparten av disse inneholder egengeometri. Tidligere ble objekter registrert kun som et punkt, og kan ha stor usikkerhet knyttet til plasseringen (+/- 100 meter).

Datasettet «stikkrenne/kulvert» i NVDB brukes til mange ulike analyseformål, også i beredskapssammenheng. Lenge har manglende data og lav datakvalitet vært et problem, men nå jobber Vegvesenets Digital drivkraft-prosjekt hardt for å gjøre dette datasettet bedre.

Det finnes mange gode grunner til å utvikle et mer komplett datasett for stikkrenner med høyere datakvalitet:

- Økt nøyaktighet for drift og vedlikehold. Kan man identifisere steder hvor stikkrenner ofte går tett, kan man unngå flom og skredskader på vei og eiendom.
- Bedre analysegrunnlag for planlegging i naturkatastrofeutsatte områder.
- Bedre grunnlag for utlysning av vedlikeholdskontrakter. Dette gir en mer effektiv anbudsprosess og økt konkurransevne for næringslivet.
- Tryggere krisehåndteringssystem for flere etater.



Rydding av stikkrenne i forbindelse med ekstremværet Hans på riksveg 15, Lom-Vågå. Foto: Asbjørn Stensrud

Hjørnesteinen i nytt «blåstrukturkart»

Erfaringene fra flommer og skred de siste årene viser at vi i Norge verken har kunnskapsgrunnlaget eller analyseverktøyene for planlegging, forebygging og beredskap på plass.

Derfor samarbeider Vegvesenet med Kartverket om flere viktige initiativ for å øke beredskapen og forebyggingen av flom og skred. To av dem er «Blåstrukturkart» og «Dreneringslinjer».

Et felles datasett med dreneringslinjer, risikopunkt for flom og FKB-vann (geometriske data for vann i Norge) utgjør til sammen et blåstrukturkart, og NVDB er et av de mest aktuelle alternativene for å forvalte disse dataene.

– Et nytt nasjonalt datasett over risikopunkt for flom vil være en sentral del av et framtidig blåstrukturkart. Stikkrenner hentet fra NVDB vil utgjøre størsteparten av risikopunktene. Derfor er det viktig at datakvaliteten på stikkrenner over hele landet heves i vegdatabanken, sier sjefingeniør **Geir Magnus Lyse Tunland** ved **Geodata 2** i Transport og samfunn.

For å kunne benytte datasettet for stikkrenne/kulvert fra Nasjonal vegdatabank i et blåstrukturkart, må objektene ha egengeometri. Minimumsdataene er koordinater på inn- og utløp, men helst også tilstand og dimensjoner i tillegg.

Egeometri

Egeometri er en egenskap i Nasjonal vegdatabank som beskriver plassering av et vegobjekt i terrenget. Alle vegobjekter er stedfestet i vegnettet som enten punkt eller strekning. I tillegg har noen objekter egeometri i form av et punkt, linje eller flate.

Dreneringslinjer

Håkon Dåsnes er fylkeskartsjef i Innlandet. Han mener stikkrenne/kulvert er et datasett det er spesielt viktig å ha god kvalitet på.



Håkon Dåsnes, Fylkeskartsjef i Innlandet.

Foto: Privat

– Høy kvalitet på vanndata gir oss et bedre kunnskap- og analysegrunnlag som gjør oss bedre rustet til å håndtere framtidens klimaendringer.

Datasettet «Dreneringslinjer» viser hvor vannet renner på terrengoverflaten, og er laget ut fra en nasjonal detaljert høydemodell og nedbørsfelt fra NVE. God kvalitet på stikkrennedata gjør at «Dreneringslinjer» kan simulere hvor vannet vil renne hvis en stikkrenne går tett.

«Dreneringslinjer» eksisterer delvis allerede, men i varierende grad fra fylke til fylke. Innlandet fylke hadde god nytte av «Dreneringslinjer» blant annet

under ekstremværet «Hans» i august 2023.

Innlandet har brukt datasettet «stikkrenne/kulvert» i flere år, og Geovekst/Norge digitalt har en målsetting om at det skal kunne brukes nasjonalt.



Ødelagt vegbane etter ekstremværet Hans på riksveg 15, Lom-Vågå. Foto: Asbjørn Stensrud

Digital drivkraft

Nasjonal vegdatabank er kjernen i programmet Digital drivkraft og utgangspunktet for alle prosjekter og løsninger. Stikkrenner og kulverter er tatt inn som et fokusområde i programmet og sentral i prosjektet strategi for datakvalitet.

Digital drivkraft er et strategisk program som skal være pådriver og en viktig del av arbeidet for å oppnå virksomhetens overordnede strategiske mål – digital først. Det er delt inn i tre tjenesteområder, Teknologi og grensesnitt, Tjenesteorientering og Fremtidens behov og kunder. Finn mer info om programmet [her](#).

Se mer:

Etat

Transport og samfunn
